

15 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[klager],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Bogard, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) [aangeklaagde]
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven sportleraar en activiteitenbegeleider in [instelling] te
[plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 december 2010. Op 28 januari 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. J.L.R. Kenens, advocaat te Leiden en gemachtigde van de Broederscongregatie Onze Lieve Vrouwe van Zeven Smarten (hierna: de Congregatie).

Op 9 mei 2011 heeft de Utrecht een zitting van de Beoordelings- en Adviescommissie (verder: BAC) plaatsgevonden. In haar advies van 10 oktober 2011 heeft de BAC de Overste van de Congregatie geadviseerd om de klacht ongegrond te verklaren.

Bij besluit van 8 november 2011 heeft de Overste van de Congregatie het advies van de BAC opgevolgd en de klacht ongegrond verklaard, met de aantekening daarbij dat de Overste zich niet kan vinden in de overweging van de BAC dat de [stichting] in het kader van de klachtenprocedure vereenzelvigd kan worden met de Congregatie.

Op 16 december 2011 is door de griffie van de Klachtencommissie een herzieningsverzoek ontvangen van klager.

Op 27 januari 2012 heeft de Utrecht een zitting van de bijzondere kamer van de Klachtencommissie plaatsgevonden. In haar advies van 20 februari 2012 heeft de bijzondere kamer het verzoek tot herziening gegrond verklaard en bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld.

Op 4 april 2012 heeft de Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn schoonzoon de heer [naam] en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Namens de Congregatie zijn verschenen [naam], algemene overste, en [naam], adviseur van de Congregatie. Betrokkenen hebben hun standpunten toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager heeft in de periode van 1960 tot september 1962 verbleven in [instelling] te [plaats]. Op [instelling] is klager in contact gekomen met angeklaagde. Angeklaagde was daar sportleraar en activiteitenbegeleider. Naar zijn herinnering had klager al na één tot twee maanden privécontact met angeklaagde. De jongens mochten angeklaagde al vrij snel bij zijn voornaam noemen. Hij had verteld dat hij homoseksueel was. Klager ging in december 1960 op gitaries bij angeklaagde. Hij had privé's. Deze les vond plaats op de kamer van angeklaagde. Angeklaagde verwende klager met cadeautjes en aandacht; hij werd getraakteerd op sigaretten, hij mocht met de windbuis van angeklaagde schieten, hij mocht diens brommer lenen, etc. Klager was eenzaam op [instelling]. Hij kende niemand en mocht maar drie maal per jaar twee weken naar huis. De aandacht van angeklaagde gaf klager een goed gevoel.

2.2. De ontuchtige handelingen bestonden uit het aanschurken (“rijen”) tegen het lichaam van klager, totdat angeklaagde een erectie kreeg en klaarkwam. Tijdens deze handelingen diende klager het hoofd en gezicht van angeklaagde te aaien. Angeklaagde ontkleedde zich hierbij nooit en vroeg dit ook niet van klager. De ontuchtige handelingen stopten telkens nadat angeklaagde was klaargekomen. Tijdens de ontuchtige handelingen ging de deur van de kamer van angeklaagde op slot. Angeklaagde zei dat klager stiekem moest komen en dat niemand het mocht weten. Angeklaagde dreigde niet, maar het was klager wel duidelijk dat het over zou zijn met alle privileges op het moment dat hij zou vertellen over hun “geheim”. Hoewel klager wist dat wat angeklaagde deed verkeerd was, dacht hij dat het “erbij hoorde”.

2.3. Klager is in september 1962 plotseling weggestuurd van [instelling], terwijl in juni 1962 nog was geadviseerd het verblijf te verlengen. Tot op de dag van vandaag zoekt klager het antwoord op de vraag waarom dit zo is gelopen. Kort daarna vertrok angeklaagde gedwongen van [instelling]. Nadat klager van [instelling] was gestuurd, heeft hij nog één maal contact gehad met angeklaagde. Angeklaagde woonde 500 meter van het ouderlijk huis van klager. Klager ging naar de kamer van angeklaagde. Eenmaal daar, deed angeklaagde de deur op slot en ontlootte zijn geslachtsdeel. Klager schrok, was bang en glide. De hospita hoorde dit en kwam op de deur bonzen. Angeklaagde schrok hiervan en liet klager gaan. Door deze laatste ervaring besefte klager pas dat de handelingen van angeklaagde op [instelling] seksueel van aard waren. Klager heeft via e-mailcontacten met oud-medebewoners van [instelling] bevestigd gekregen, dat angeklaagde wegens ontuchtige handelingen met kinderen is ontslagen.

2.4. De gevolgen van de ontucht voor het persoonlijke leven van klager zijn aanzienlijk te noemen. Klager heeft sinds 1973 een WAO-uitkering in verband met psychische klachten. Hij is volledig en blijvend arbeidsongeschikt. Sinds 1973 is klager uitgebreid bekend in de hulpverlening. Hij is onder meer sinds november 1995 tot en met september 2004 poliklinisch behandeld door psychiater dr. [naam]. Contact met mensen erwaart klager als een bedreiging; het leidt bij hem tot angsten, dissociatie en uiteindelijk zelfs psychootische decompensatie. De traumatische jeugd, waarvan de ontucht door angeklaagde een belangrijk onderdeel is, is de oorzaak van de psychische klachten.

2.5. Klager is primair op zoek naar zijn verleden. Hij wil de feiten achterhalen en weten waarom hij in september 1962 plotseling werd ontslagen uit [instelling]. Tevens is van belang de erkenning van het gebeuren en van het onrecht dat klager, niet alleen door angeklaagde

maar ook door de verantwoordelijken van [instelling], is aangedaan. Voorts zou klager het als rechtvaardig ervaren als aan hem een financiële compensatie zou worden toegekend.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Congregatie stelt dat klager niet-ontvankelijk in zijn klacht dient te worden verklaard, omdat [instelling] geen kerkelijke instelling is in de zin van de Procedure en aangeklaagde nimmer onder haar juridische verantwoordelijkheid heeft gestaan. Voorts betwist de Congregatie dat de door klager geschetste feiten juist zijn, omdat deze niet aannemelijk zijn geworden, dan wel onvoldoende zijn onderbouwd. Ten slotte stelt de Congregatie dat de door klager gevorderde schadevergoeding dient te worden afgewezen, omdat de Klachtencommissie niet de bevoegdheid heeft om een schadevergoeding toe te wijzen. Ter zitting heeft de Congregatie daaraan toegevoegd dat uit de door klager aangeleverde nieuwe informatie geen nieuwe feiten of omstandigheden blijken. Daarnaast houdt de Congregatie vast aan haar verweer over de niet-ontvankelijkheid van de klacht.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidsituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. De Klachtencommissie stelt voorop dat thans uitsluitend beoordeeld kan en moet worden de vraag of de door klager aangeleverde nieuwe informatie, te weten de verklaring van [naam], die gedurende 35 jaar als schilder werkzaam is geweest op [instelling], voldoende steunbewijs vormt om de klacht van klager aannemelijk te achten. De vraag of de [stichting] onder verantwoordelijkheid van de Congregatie valt, is reeds door de BAC in haar advies van 10 oktober 2011 beoordeeld en beantwoord. Nu het herzieningsverzoek geen betrekking heeft op die vraag, ziet de Klachtencommissie geen aanleiding om daaromtrent tot een andersluidend oordeel te komen.

4.4. Zoals inmiddels bij partijen bekend mag worden verondersteld, is bij de beoordeling van een klacht voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. De verklaring van [naam], die inhoudt dat hij een flard van een gesprek tussen [naam] en aangeklaagde heeft opgevangen waaruit zou blijken dat aangeklaagde op staande voet is ontslagen wegens seksueel misbruik van pupillen, wordt door de Klachtencommissie onvoldoende specifiek bevonden om de klacht van klager te ondersteunen. Aan deze verklaring kan derhalve niet de waarde worden gehecht, die klager daaraan toegekend wenst te zien.

4.5. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter (wederom) onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.6. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Broederscongregatie Onze Lieve Vrouwe van Zeven Smarten de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en W.M. Velthman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Broederscongregatie Onze Lieve Vrouwe van Zeven Smarten en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.